

SISTE NYTT

Tirsdag, den 9. januar 1945.

Nr. 7.

2. årg.

V V

London, 8.1.1945, kl. 18.30.

VEST. De allierte har fortsatt framgang på begge sider av Ardonnorframspringet. 1. amerikanske armé har nådd sitt viktigste resultat siden offensiven begynte ved avbrytelsen av hovedvegen mellom St. Vith og Laroché på flere steder. Amerikanske tanks har passert denne veg på en rekke punkter. I nord er det foretatt en framrykking på 4 km. på en 30 km. bred front og erobret viktige høydedrag og flere landsbyer. Den annen hovedveg fra øst til vest fra St. Vith over Houffalize til St. Hubert ligger under artillerifild og angripes av general Pattons 3. amerikanske armé som er rykket len del fram.

Amerikanerne har også hatt framgang i Bastogneområdet, særlig nord-vest og syd-øst for byen og har utenfor Wiltz slått et tysk angrep tilbake. Det er tegn som tyder på at tyskerne er i ferd med å trekke tilbake sine tankstyrker, men SS-pansertropper forsvarer fremdeles fløyene.

I avsnittet ved Bischweiler er tyskerne rykket inn i Drusenheim og forsøker både fra nord og syd å avskjære vegen til Hagenau.

LUFTKRIGEN. I dag har 700 tunge amerikanske bombefly med jager eskorte angrepet jernbaneterrang fra Frankfurt til Ardennen. 800 tunge britiske bombefly var i natt over Tyskland. Hovedstyrken røttet

London, 9.1.1945, kl. 6.30.

VEST. Montgomerys hærstyrker kontrollere nå en strekning på 15 km. av vegen Laroché-St. Vith. General Pattons styrker er rykket fram 5 km. vest for Bastogne. I Alsace har 7. amerikanske armé hatt framgang i Bitsch-området. Syd for Strasbourg brøt tyskerne gjennom de alliertes framskutte forsvarslinjer. I Nederland har polske styrker utslettet de tyskere som gikk over elven Maas nord for Venlo.

LUFTKRIGEN. Tunge amerikanske bombefly fra Italia har bombet mål i Østerrike. Britiske Bomberfly eskortert av Mos-

2 kraftige angrep mot München hvor det antenndt svære brander som kunne sees i avstand av 180 km.

ØST. I bydelen Pest har sovjettropper stormet parlamentsbygningene og børsen og i Buda angripes russiske styrker på slottet og festningen på St. Gellert som er hovedkvarter for SS.

Nord for Donaukneet er russerne rykket km. fram fra elven Hren i retning av Østerrikske grensen.

DET FJERNE ØSTEN. I Burma er fortrepp til den 14. armé rykket 25 km. fram mot den viktigste by på vegen til Mandalay. Framskutte avdelingen står ikke fullt km. fra Mandalay og 11 km. fra Nanchang er en av de siste hindringer foran Buravegen.

FANGER som er tatt på Vestfronten, opp at den tyske sanitet arbeider under av primitive forhold. Det er vanskelig å evakuert de sårede fra frontavsnittene grunn av mangel på materiell og drivst. Knappheten på medisiner blir også stadig mere følelig.

FRA DANMARK MELDES at det skip som an Kalundborg Fjord etter et sammenstøt, troppetransportskipet "Der Kaiser". Kalundborgområdet er fremdeles sperret, antallet offer kjennes derfor ennå ikke.

- - V - -

divtos har angrepet tyske skip i Lyse den. Lette norske sjøstridskrefter har senket et tysk forsyningsskip og uttø et annet i synkende tilstand utenfor fjorden.

ØST. Malinovskys styrker prusser ves over langs grensen til Tsjekkoslovakia. Nesten halvparten av Budapest er på rnes hender.

HELLAS. En mekanisert britisk avdeling rykket inn i Tesen, Elsas støttepunkt km. fra Aten. Elsas styrkene ble drevet på flukt.

HANDELSFLÅTENS KRIG - OG FRAMTID.

Hva en enn kan si om tyskerens nye våpen, i de treede gradene til de våre er meget sterk nervepåkjenning, fordi hvert sekund av livet kan være det siste. Et liknende nerveslit, bare ennå værre, har sjøfolkene måttet gå gjennom i hele denne lange krigen. For oss landkrabber er det umulig å forestille seg de farer og redsler som sjøfolkene er utsatt for, og de offisielle data omkring handelsflåtens krig kan bare gi et fargeløst inntrykk av den menneskelige innsats og storhet som hos dem som valgte "dekk og dørk, sitt eget arbeid" til å føre krig med. Men inntil vi får en ny skildring av "vår ære og vår makt", får vi likevel nøye oss med det imponerende inntrykk som de tørre data kan gi oss.

Hadde tyskerne fått tak i hele den norske flåte ved overfallet på Norge, ville de gjort et enestående kup, og tyskere og quislinger brukte både løfter og trusler for å få tak i de skip som ikke var hjemme. Siste gang i mars 1942, men hver gang like forgjeves. Trass i tapene i den tid Norge var nøytralt, det var 120.000 tonn og 600 mann, var flåten bygget opp igjen til førkrignivå den 6. april. Ved overfallet fikk tyskerne nas på reffer tak i ca. 1 mill. tonn, men Storbritannia fikk en "ny" alliert: 870 fartøy på nære 4 mill. tonn og 30.000 sjømenn av de beste i verden. Oppgavene var store og flåten var fylte dem vel, det norske flagget valet stadig over Kanalen under evakueringen av Dunkerque og pløyet de store hav med forsyninger inntil gjeldelsen kom med Kanalfart den andre veien. Det var et norsk fartøy som satte de første sjøtransporterte soldater i land på fransk jord, og et norsk fartøy var det første som kom inn til det befrieede Antwerpen. I og for seg spiller det liten rolle hvem som kom først, men det er symbolisk for innsatsen. Britiske sakkyndige har brukt så store ord som at forsvaret av Storbritannia i 1940 hadde vært umulig uten den norske handelsflåte, og at den betydde mer enn en hær på 1 million mann.

Hva flåten har betydd for de alliertes krigføring, har den også betydd for frigjøringen av Norge. Dessuten har den gitt oss en sterk stilling blant de allierte, og det viktigste er kanskje at den har

skapt et grunnlag for hele det frie Norges eksistens under krigen. Ved hjelp av inntektene fra handelsflåten har vi kunnet bruke 450 mill. kr. til forsvaret, d.v.s. en liten vel utrustet hær, bygge ut krigsflåten til 60 fartøyer (13 kom sag unna fra Norge) - og nyskape et flyvåpen som er det nest største blant de okkuperte landene. I Sverige er det nær på 30.000 flyktninger som ikke er noen særlig byrde for asyllandet. Sjøfarten kunne betale 30 mill. kr. for dem i 1943. Videre skal staten administreres, og 250 mill. kr. skal betales for renter og amortisering på utenlandsk gjeld. Inntil utgangen av 1943 hadde okkupasjonen kostet oss 4,5 milliarder kr. i tap, krigsføringen bare 77 mill., og flåten har store inntekter og tilgodehavender i fremmed mynt som blir av veldig betydning ved gjenoppbyggingen.

Bak flåtens seilas står den valdige organisasjon Nortraship, "The Norwegian Shipping and Trade Mission". Den ble skapt for å unngå at briterne la beslag på den norske flåte som de hadde gjort det med den danske. En komité av medlemmer fra Legasjonen i London, redere og forretningsmenn tok overfor de britiske myndigheter på seg det dristige ansvaret å samle hele den norske flåte under en ledelse. Dette ble gjort uten ringeste kjennskap til den norske regjeringens planer, og da den rekvirerte alle norske fartøy som ikke allerede var i alliert tjeneste, den 22. april 1940, var grunnen for organisasjonen allerede lagt. Da regjeringen forlot Nord-Norge den 7. juni, hadde Nortraship 200 nordmenn og briter i sin tjeneste, og i dag har organisasjonen sine over 1.000 funksjonærer fordelt på over 50 byer over hele jorden.

Etter krigen kommer sjøfarten kanskje ikke til å spille den samme rolle for Norge som før, men målet er å bygge flåten opp igjen til førkrignivået så snart som mulig, og denne oppbygging er av vital interesse. Før krigen skaffet flåten oss 11 % av nasjonalinntekten, og hele det våldige importoverskuddet ble betalt med sjøfartens inntekter.

Norges stilling som sjøfartsnasjon etter krigen trenger ikke være alvorlig truet hvis verdenshandelen og konkurransen på havene blir fri. Bare under slike forhold kan våre gode egenskaper komme til sin rett, men hvis de store nasjoners økonomiske ideal blir autarkiet, er det grunn til å frykte det